

Timo Tynkkynen:

Konevitsa ry –yhdistys Konevitsan luostarin tukena

Kadonnut maailma

Konevitsan luostarin nimi tunnettiin Suomessa usean vuosikymmenen ajan lähinnä kirjallisuuden kautta. Luostarin näkyvä toiminta oli päätynyt 1950-luvulla viimeisten munkkien siirryttyä Valamon luostarin yhteyteen Heinävedelle ja vähitellen myös Konevitsan suurin hengellinen aarre – ihmeitätekevä Jumalanäidin ikoni – tuli mielikuvissa osaksi Uuden Valamon luostaria.

Moni sodan jälkeen rakennettu ortodoksinen pyhäkkö sai lahjaksi luostarin perintönä kirkollisia esineitä ja jumalanpalveluspukuja. Kaikkein merkittävimmät aarteet sijoitettiin Kuopion ortodoksiseen kirkkomuseoon, jossa ne ovat olleet hiljaisesti kertomassa menneestä ja kadonneesta ajasta.

Ihmisten mielikuvissa elävät kertomukset Laatokan Konevitsan luostarista harvenivat sukupolvien siirtyessä ikuisuuteen. Viime vuosisadan loppupuolelle tultaessa Konevitsan luostarin tarina edusti jo kadotettua menneisyyttä ja harvat yksittäiset ihmiset olivat itse kokeneet luostarin henkilökohtaisesti. Me nuoremmat saimme enää kuulla vain kertomuksia ja muistoja sirpalemaisesti vanhojen ihmisten kertomina.

Itse muistan erään seurakuntalaisen kunnioittavan kertomuksen vanhasta igumeni Amfilokista, joka vieraili kertojan kodissa toimittamassa jumalanpalveluksia. Samoin kotiseurakuntani arvokkaimmat ja kauneimmat jumalanpalveluspuvut olivat olleet alun perin Konevitsan luostarin käytössä Laatokan saarella. Niiden sisältämä historia oli tarkoitettu muuttumaan jälleen eläväksi todellisuudeksi.

Voiko luostari syntyä uudestaan?

Kun aika oli tullut täyteen Jumala salli tapahtua suuria muutoksia, jotka johtivat Venäjällä ortodoksisen kirkon uudelleen heräämiseen näkyvässä julkisuudessa. Moni suomalainen oli jo aiemmin oppinut tuntemaan Viipurin Kristuksen kirkastumisen katedraalin esimiehen, igumeni Nazarin. Hänestä tuli uudelleen syntyvän Konevitsan luostarin ensimmäinen johtaja, joka sai kannettavakseen raskaan, mutta syvää kunnioitusta herättävän taakan: luostarin elvyttämisen Jumalan avulla ja pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen esirukouksien kantamana.

Uutinen Konevitsan luostarin jälleensyntymisestä otettiin Suomessa suurella ilolla vastaan. Jo lähes unohduksiin painunut luostari nousi jälleen ihmisten tietoisuuteen kaksikymmentä vuotta sitten – vuonna 1991. Evankeliumin sanat: "Mikä on ihmiselle mahdotonta, se on mahdollista Jumalalle." (Luuk. 18:27) osoittautuivat todeksi myös Konevitsan luostarin kohtalossa.

Se minkä uskottiin olevan kadonnut lopullisesti, tuli eläväksi uudestaan igumeni Nazarin persoonan kautta. Hänen yhteytensä suomalaisiin ortodokseihin vaikutti voimakkaasti siihen, että Suomessa syntyi välittömästi luostarin avauduttua kiinnostus avun kanavoimiseen jälleenrakennettavan luostarin tueksi. Luostari saattoi syntyä siis uudestaan, mihin sukupolvemme ei vielä ollut tottunut.

Yhdistyksen perustaminen

Suomi on eräällä tavalla yhdistysten ”luvattu maa”. Maassa toimii lukematon määrä erilaisia yhdistyksiä, jotka toimivat niille asetettujen sääntöjen mukaisesti. Yhdistystoiminta on kanava, jonka kautta voidaan koota yhteen ihmisiä, kerätä varoja tärkeisiin hankkeisiin ja yleisesti toimia järjestäytyneesti sekä tehokkaasti hyvien päämäärien saavuttamiseksi.

Tämän vuoksi syntyi myös Konevitsa ry, jonka perustamiskokous pidettiin Heinävedellä Uuden Valamon luostarissa 8.12.1991. Välittömästi tämän jälkeen tammikuussa 1992 pidettiin ensimmäinen varsinainen kokous Lappeenrannassa ja silloin yhdistykselle vahvistettiin myös säännöt. Yhdistys alkoi toimia aktiivisesti kooten apua jälleenrakennettavalle luostarille.

Yhdistyksen toiminnan aikana sen merkittävin työ on ollut tiedon levittäminen Konevitsan luostarista ja alkuvaiheessa myös materiaalisen tuen toimittaminen luostarille oli ensiarvoisen tärkeää.

Yhdistystoiminnan alkuvaihe

Konevitsa ry:n sääntöjen mukaisesti "Yhdistyksen tarkoitus on aatteellisesti ja taloudellisesti tukea Konevitsan luostarin aineellista ja henkistä elämää sekä tulevaa kehitystä. Toiminta tapahtuu luostarin kanssa yhteistyössä." Alkuvaiheessa Suomesta kerättiin aineellista apua ja toimitettiin tarvikkeita luostarille, jolla oli omaisuutenaan vain kylmät, rappeutuneet ja tyhjät seinät.

Monet ihmiset innostuivat luostarin avustamisesta ja merkittävänä vaikuttajana tässä toimi luostarin ensimmäinen johtaja – nykyinen Viipurin piispa Nazarij. Hänen avoin ja välitön suhtautumisensa kaikkiin ihmisiin sai paljon vastakaikua. Suomeen tehtyjen vierailujen kautta silloinen igumeni Nazarij kokosi ystäviä luostarille ja samalla tietoisuus sen olemassaolosta syntyi uudestaan.

Yksi suurimmista voimainponnistuksista alkuvuosien aikana oli luostarin 600-vuotisjuhlien viettäminen vuonna 1993. Tämä suurtaapahtuma oli varmasti niin itse luostarille kuin myös yhdistykselle saavutus, jonka kautta vahva pohja tulevaisuudelle oli laskettu.

Aina ehkei hyvätekijöiden joukossa muistettu vanhaa perinnettä, ettei vieraaseen luostariin mennä omin sääntöin. Into auttaa luostaria ja rakkaus kilvoitteluelämää kohtaa löysivät kuitenkin oikeat kanavat yhteistyössä luostarin johdon kanssa. Tämä on aina ollutkin merkittävä tae toiminnan jatkumiselle.

Pienen yhteisön ponnistuksia

Konevitsan luostarin tukemiseksi perustettu yhdistys ei ole koskaan kasvanut suureksi jäsenmääränsä kautta. Sen jäsenet ovat kuitenkin olleet aktiivisia osallistumaan toimintaan. Yhdistyksellä on ollut sen kaksikymmenvuotistaipaleella viisi puheenjohtajaa:

- Heikki Hänninen 1991 - 1994
- Mikko Kärki 1994 – 1996
- Timo Tynkkynen 1996 – 2000
- Helena Pavinskij 2000 – 2008
- Riitta Vainikka 2008 -

Kukin heistä on omilla taidoillaan tahtonut olla palvelemissa Konevitsan luostaria yhdessä jäsenistön kanssa. Yhdistys on julkaissut tiedotuslehteä, kerännyt avustuksia, järjestänyt pyhiinvaellus- ja talkoomatkoja luostariin ja toiminut yhdyssiteenä luostarin ja suomalaisten hyväntekijöiden välillä.

Emme voi arvioida yhdistyksen merkitystä luostarin jälleenrakentamisen kannalta. Työ on tehty rakkaudesta Jumalaa ja Hänen pyhiään kohtaan. Jokainen toiminnassa mukana ollut on rukouksissa liitetty luostarin pyhien ja korkea-arvoisten temppelien lahjantuojiin ja kaunistajien joukkoon jo tässä ajassa. Se on arvokkain kiitos kaikille, mitä ihmisinä voimme saavuttaa.

Tarvitaanko yhdistystä vielä?

Luostarin avaamisesta on kulunut kaksikymmentä vuotta. Konevitsa ry:n historia on yhtä pitkä. Nyt näemme luostarin saavuttaneen jo vakiintuneen aseman ja sen tulevan toimeen jo varsin hyvin. Mukaan on tullut myös muita merkittäviä tukijoita ja voimme kysyä, tarvitaanko enää yhdistyksen toimintaa?

Osaltaan yhdistyksen merkittävin tavoite on saavutettu. Luostarin jälleenrakentaminen on edennyt pitkälle ja se on noussut jo omille jaloilleen, mutta uskon, että yhdistystä tarvitaan edelleen. Voi olla, että toiminnan painopisteitä tulee tarpeen mukaan muuttaa yhteistyössä luostarin priorisointien kanssa.

Luostarin olemassaolosta on edelleen kerrottava ja erityisesti yhdistyksen säännöissä mainittu perustehtävä toimia luostarin tukena aatteellisesti on varmasti myös tulevaisuuden tehtävä Konevitsa ry:lle.